

הלכות קריאת שמע – ג

סוף זמן קריאת שמע

שוע"ר סי' נח

ג' ונמשך זמנה עד סוף ג' שעות מעלות השחר שהוא תחלת זמנה מן התורה, לפי שיש קצת בני אדם שרגילים לקום ממטתם בסוף ג' שעות על היום כגון בני מלכים וכיוצא בהם.

ושעות אלו הם זמניות שכל יום בין ארוך בין קצר נחלק ליי"ב שעות, ונמצא לעולם רביע היום הוא זמן קריאת שמע בין ביום ארוך בין ביום קצר, ולכן צריך לזוהר בימות החורף למהר לקרוא קריאת שמע, מאחר שהיום קצר ורביע היום קצר הוא.

י' אף על פי שזמנה נמשך עד סוף שעה ג', אם עברה שעה ג' ולא קראה, קוראה בברכותיה כל שעה ד', שהוא שליש היום, כדין תפלת השחר שהיא עד שליש היום, ואין לו שכר על קריאתה אלא כקורא בתורה. אבל לא כמי שקוראה בזמנה, שאז שכרו גדול מהעוסק בתורה כל היום, אפילו שלא בשעת קריאת שמע ותפלה. ואם עברה שעה ד' ולא קראה, שוב אינו יכול לקרותה עם ברכותיה, אבל בלא ברכותיה יכול לקרותה כל היום. וטוב שיקראנה, כדי לקבל עליו עול מלכות שמים (ויש אומרים שיכול לקרותה כל היום בברכותיה, והעיקר כסברא הראשונה).

שוע"ר סי' סט

א' וזמן התפלות ... ונמשך זמנה עד סוף שליש היום, שצריך לגמור התפלה קודם שיעבור שליש היום, בין שהיום ארוך בין שהיום קצר, כגון אם היום ארוך י"ח שעות מעלות השחר עד צאת הכוכבים, שליש היום הוא ו' שעות משעלה עמוד השחר, ואם הוא ט' שעות, שלישיתו הוא ג' שעות. ולכן צריך לזוהר בחורף להשכים להתפלל בענין שיגמרו תפלת י"ח קודם שליש היום, אף על פי שכבר קראו קריאת שמע בעונתה קודם התפלה.

ב' ואפילו לכתחלה יכול להתפלל שחרית עד חצות, אם עבר ולא התפלל קודם לכן, אפילו עבר במזיד, שאין תשלומין במנחה, יש לו תשלומין עד חצות, כיון שלא הגיע עדיין זמן תפלה אחרת.

שוע"ר סי' רסא

ה' ורביע שמתחלת השקיעה עד צאת ג' כוכבים, הוא מהלך ד' מילין, ובין השמשות הוא קודם צאת הכוכבים מהלך ג' רביעי מיל, נשארו ג' מילין ורביע מתחלת השקיעה עד בין השמשות, והזמן הזה אם רצה לעשותו כולו תוספת עושה ... ואם רוצה להקדים ולקבל עליו תוספת שבת מפלג המנחה ולמעלה, דהיינו שעה ורביע זמניות קודם הלילה, הרשות בידו, ונאסר בעשיית מלאכה, אבל אם קיבל קודם פלג המנחה אין קבלתו כלום ומותר בעשיית מלאכה.

שוע"ר סי' רסג

ו' ובלבד שיהא מפלג המנחה ולמעלה שהוא שעה ורביע זמניות קודם הלילה (עיין סי' רס"א).

שוע"ר סי' תמג

ד' שהיום, דהיינו מנץ החמה עד שקיעת החמה, הוא נחשב לעולם ליי"ב שעות, בין שהוא ארוך בין שהוא קצר.

פסקי הסדור הלכות קריאת שמע

זמן קריאת שמע של שחרית, שהוא רביע היום, צריך לזוהר במאד בקיץ ביותר שלא לעבור הזמן, כי הוא יותר מוקדם בקיץ, שבמדינות אלו נץ החמה בקיץ הוא בערך ג' שעות ומחצה אחר חצות לילה, ורביע היום ארבע שעות ורביע, נמצא כלה הזמן בג' רביעי שעה שמינית.

שיעורי ציון סי' לח

דשיטה זו לחשוב היום מעלות השחר עד צאת הכוכבים, אפשר רק לשיטת ר"ת דג' מילין ורביע אחר שקיעת החמה הוי עדיין יום גמור, ולילה הוא ד' מילין אחר שקיעת החמה, כשיעור שישנו מעלות השחר עד הנץ החמה. אבל לשיטת הגאונים דבין השמשות מתחיל תיכף ומיד אחר השקיעה ונמשך זמן מועט, ואחר שליש שעה בערך הוי לילה גמור, אי אפשר לחשוב היום מעלות השחר עד צאת כל הכוכבים, שאז כבר כשעה שלימה מן הלילה.